

3. એસ. બી. નિગમ વાજબી વેતનમાં કઈ બાબતોનો સમાવેશ કરે છે?
- એક જ પ્રકારના ઉદ્યોગમાં જુદા- જુદા વિસ્તારમાં વેતનો એક સરખા હોવા જોઈએ.
 - એક જ પ્રકારની કાર્યક્ષમતા- આવડત ધરાવતા શ્રમિકોના વેતનો સરખા હોવા જોઈએ.
 - બિનતાલીમની - તાલીમ પામેલા શ્રમિકોમાં વેતન તફાવત વાજબી હોવો જોઈએ.
 - ઉપરોક્ત ત્રણેય.

What matter does S. B.Nigam include in fair wage?

- Wages should be uniform in different areas of the same type of industry.
- The wages of workers of the same type of efficiency-skill should be equal.
- Wage differential between untrained - trained workers should be reasonable.
- All three of the above.

4. કઈ પંચવર્ષીય યોજના દરમિયાન દેશમાં " વેતનનો દર સ્થગિત કરવા "કે " વેતનનો અમુક હિસ્સો ફરજિયાત બચતમાં લઈ જવો" જેવા પગલાંઓ લેવામાં આવ્યા?

- પ્રથમ
- ચોથી
- પાંચમી
- દસમી

In which five year planning some steps like "wage rate stable" or "To contribute part of wages into compulsory saving" is to be taken in a country?

- first
- fourth
- fifth
- tenth

5. નીચે પૈકી રાષ્ટ્રીય વેતન નીતિની મર્યાદા કઈ છે?

- અસંગઠિત ક્ષેત્રમાં અમલમાં મુશ્કેલી.
- શ્રમિકોની નીચી ઉત્પાદકતા
- તાલીમ પામેલા શ્રમિકોનું ઓછું પ્રમાણ
- ઉપરોક્ત ત્રણેય.

Which of the following is a limitation of National Wage Policy?

- Difficulty in implementation in the unorganized sector.
- Low productivity of workers
- Low proportion of trained workers
- All three of the above.

6. નીચે પૈકી કયા પ્રકારના વેતનમાં શ્રમિકની મૂળભૂત જરૂરિયાતો ઉપર વિશેષ ધ્યાન આપવામાં આવ્યું છે?

- a) લઘુતમ વેતન
b) વાજબી વેતન
c) જીવન યોગ્ય વેતન
d) એક પણ નહીં.

In which of the following types of wages, the basic needs of the worker are given special attention?

- a) Minimum wage
b) Fair wage
c) Living wage
d) None of these.

7. બેરોજગારી કોને કહેવાય?

- a) વ્યક્તિ કામની શોધમાં હોય
b) કામ કરવાની યોગ્યતા- તત્પરતા ધરાવતો હોય
c) પ્રવર્તમાન વેતન દરે કામ કરવા તૈયાર હોય છતાં કામ ન મળે
d) ઉપરોક્ત ત્રણેય.

What is unemployment?

- a) The person is looking for work
b) Willingness to work
c) Willing to work at the prevailing rate of wages but unable to find work
d) All three of the above.

8. પ્રચ્છન્ન બેકારી"માં શ્રમનું શ્રીમંત ઉત્પાદન મૂલ્ય કેટલું હોય છે?

- a) એક
b) શૂન્ય
c) એક કરતાં વધારે
d) એક કરતાં ઓછું.

What is the marginal product value of labour in disguised unemployment?

- a) One
b) Zero
c) Greater than one
d) Less than one.

9. કોન્ટ્રાક્ટ લેબર એક્ટ " ક્યારે પસાર કરવામાં આવ્યો?

- a) 1958
b) 1960
c) 1970
d) 1972

When was the "Contract Labour Act" passed?

- a) 1958
b) 1960
c) 1970
d) 1972

10. ILO નું પૂરું નામ જણાવો.

- a) International Labour Office
b) India labour Organization

- c) International Labour Organization
- d) એક પણ નહીં.

Give the full name of ILO.

- a) International Labour Office
- b) India labour Organization
- c) International Labour Organization
- d) None.

11. ઔદ્યોગિક ક્ષેત્ર નીચે પૈકી કઈ બેરોજગારી જોવા મળે છે?

- a) ચક્રીય બેકારી
- b) યંત્રજન્ય બેકારી
- c) ઘર્ષણજન્ય બેકારી
- d) ઉપરોક્ત ત્રણેય.

Which of the following unemployment is found in the industrial sector?

- a) Cyclic unemployment
- b) Mechanical unemployment
- c) Frictional unemployment
- d) All three of the above.

12. મહાનોબીસ મોડલ પર આધારિત કઈ પંચવર્ષીય યોજના રોજગારીવધી બની?

- a) ત્રીજી
- b) પ્રથમ
- c) બીજી
- d) ચોથી

Which Five Year Plan based on Mahalanobis model became employment oriented?

- a) third
- b) first
- c) second
- d) fourth

13. નીચે પૈકી કયું શિક્ષિત બેકારીનું કારણ નથી?

- a) શિક્ષણમાં ખુલ્લા દ્વારની નીતિ.
- b) ઊંચો આર્થિક વિકાસનો દર
- c) ગામડામાંથી શહેરમાં થતું સ્થળાંતર
- d) ખામીયુક્ત શિક્ષણની નીતિ.

Which of the following is not a cause of educated unemployment?

- a) Open door policy in education.
- b) High rate of economic growth
- c) Rural to urban migration
- d) Defective education policy.

14. નીચે પૈકી કયું વિધાન શ્રમ બજાર માટે સાચું નથી?

- a) શ્રમ બજારમાં વેતન મજૂર માલિકના કરારના આધારે નક્કી થાય છે.
- b) શ્રમિકના વેતનો લગભગ સ્થિર રહે છે.

- c) માલિકની તુલનામાં મજૂરોની સોદા શક્તિ નબળી હોય છે.
d) દરેક વિસ્તારમાં વેતનો એક સરખા જોવા મળે છે.

Which of the following statements is not true about the labour market?

- a) Wages in the labour market are determined based on the agreement of the employer-owner.
b) Wages of labour remain almost constant.
c) Labour has weaker bargaining power compared to ownership.
d) Wages are found to be the same in every area.

15. નીચે પૈકી કોનો "આર્થિક રીતે સક્રિય વસ્તી" માં સમાવેશ થાય છે?

- a) બાળકો
b) વૃદ્ધો
c) યુવાનો
d) ગૃહિણીઓ

Who among the following is included in the "economically active population"?

- a) Children
b) Old people
c) Youth
d) Housewives

Q.2 ટૂંકમાં જવાબ આપો.

10

Answer in brief.

1. શ્રમ બજાર નો અર્થ આપો.
Define labour market.
2. વેતનનીતિના હેતુઓ જણાવો.
State the objectives of wage policy.
3. વ્યાજબી વેતનનો અર્થ આપો.
Give the meaning of reasonable wages.
4. પ્રછન્ન બેકારી એટલે શું?
What is disguised unemployment?
5. શ્રમની ઉત્પાદકતાનો ખ્યાલ સમજાવો.
Explain the concept of productivity of labour.

Q.3 ડબેકારી નો અર્થ આપી ભારતમાં ડબેકારીના કારણો યર્યો.

13

Give the meaning of unemployment and discuss the causes of unemployment in India.

અથવા

OR

a) ભારતીય શ્રમ બજારની લાક્ષણિકતાઓ યર્યો.

7

Discuss the characteristics of the Indian labour market.

b) જીવન યોગ્ય વેતનનો ખ્યાલ સમજાવો

6

Explain the concept of living wage

Q.4 ટૂંક નોંધ લખો. (ગમે તે બે)

12

Write a short note. (Any two)

1. આધુનિકરણની શ્રમ બજાર પરની અસરો.

Effects of modernization on labour market.

2. રાષ્ટ્રીય વેતન નીતિની મર્યાદા.

Limitation of National Wage Policy.

3. ભારતમાં શિક્ષિત ડબેકારીના કારણો.

Causes of Educated Unemployment in India.

4. શ્રમની ગતિશીલતાના પ્રકારો.

Types of labour mobility.
